

Panium — O‘n bir o‘n bir raqami

O‘n bir, o‘n bir: Doniyor va Vahiy kitoblarining bashoratli guvohligi

Jeff Pippenger

2025-08-09

Paniumni o‘rganishda ushbu nuqtaga yetib kelishim men uchun uzoq davom etgan bir jarayon bo‘ldi, va “O‘n bir, o‘n bir” sarlavhasi Yahudo qabilasining Arsloni Daniel kitobi bilan Vahiy kitobini muvofiqlashtirib, o‘n birinchi bob va o‘n birinchi oyatda Xudoning xalqining muhrlanishi tarixining ichki va tashqi chiziqlarini bayon etganini ta’kidlash uchun mo‘ljallangandir. Sinov muddati yopilishidan sal avval, Daniel va Vahiy kitoblarida topilgan, o‘n bir—o‘n birning ikki chizig‘i orqali ifodalangan ichki va tashqi bashoratli tarixlar hozirgi haqiqatga aylangan paytgacha muhrlangan bo‘lgan Vahiydagi bashoratni muhrdan ochish haqida buyruq beriladi.

U menga dedi: “Bu kitobdagi bashorat so‘zlarini muhrlama, chunki vaqt yaqindir. Nohaq bo‘lgan bundan keyin ham nohaqlik qilsin; nopok bo‘lgan bundan keyin ham nopok bo‘lib qolsin; solih bo‘lgan bundan keyin ham solihlik qilsin; muqaddas bo‘lgan bundan keyin ham muqaddas bo‘lib qolsin.” Vahiy 22:10, 11.

Sinov muddati yakuniga yetishidan sal avval “vaqt yaqin”, va “Iso Masihning Vahiyi” muhrdan ochiladigan paytda ham “vaqt yaqin”.

Iso Masihning vahiyi — buni Xudo Unga O‘z qullariga yaqin orada yuz berishi lozim bo‘lgan narsalarni ko‘rsatish uchun berdi; va U buni O‘z farishtasi orqali O‘z quli Yuhannoga yuborib, ayon qildi. U Xudoning kalomi, Iso Masihning shahodati va o‘zi ko‘rgan barcha narsalar haqida guvohlik berdi. Ushbu bashoratning so‘zlarini o‘qiydigan va eshitadigan hamda unda yozilganlarga rioya qiladigan baxtlidir; chunki vaqt yaqindir. Vahiy 1:1–3.

Yahudo qabilasining Arsloni 2023-yil iyul oyida Yarim Tun Nidosi xabarining kelishidan beri qilib kelayotganidek, “Iso Masihning Vahiyi”ni muhrdan ochganida, bu ochilish Uning “Palmoni” — Ajoyib Sanovchi, yoxud Sirlarning Sanovchisi — ekanligining vahiyini ham o‘z ichiga oladi. Bu haqiqatni qabul qilmaslik bir yuz qirq to‘rt mingni muhrlaydigan sinov jarayonidan o‘ta olmaslikdir.

Men sizlarni tavba uchun suv bilan cho‘mdiraman; ammo mendan keyin Keluvchi mendan qudratlidir; Uning poyabzalini ko‘tarishga ham men loyiq emasman. U sizlarni Muqaddas Ruh bilan va olov bilan cho‘mdiradi. Uning sovrudigan kuragi O‘z qo‘lidadir, va U O‘z xirmonini batamom tozalab, bug‘doyini omborga yig‘adi; ammo somonni so‘nmas olovda kuydirib yuboradi. Matto 3:11, 12.

“Bu poklanish jarayoni aynan qanchalik tez boshlanishini men ayta olmayman, biroq u uzoqqa cho‘zilmaydi. Qo‘lida sovgich bo‘lgan Zot O‘z ma’badini uning axloqiy ifloslanishidan poklaydi. U O‘z xirmonini butunlay tozalaydi.” Testimonies to Ministers, 372, 373.

Muhrlash vaqtini bashoratli sinov jarayoni sifatida aniqlab beradigan bashorat satrlari ortig'i bilan ko'pdir. Sinov jarayoni talabani Xudoning bashoratli Kalomini o'rganishda to'g'ri yoki noto'g'ri metodologiyani qo'llashga bo'lgan layoqati va qobiliyatiga asoslanishi ravshandir. Bu haqiqat ilhomlangan yozuvlarda ham ortig'i bilan ayon etib berilgan.

Bu to'rt bolaga esa Xudo har qanday ilm va hikmatda bilim hamda mahorat berdi; Doniyor esa barcha vahiyilar va tushlarni anglash qobiliyatiga ega edi. Shoh ularni huzuriga keltirish uchun belgilagan kunlar nihoyasiga yetgach, amaldorlar boshlig'i ularni Navuxadnazar huzuriga olib kirdi. Shoh ular bilan suhbatlashdi; va ularning barchasi orasida Doniyor, Xonanyo, Mishoel va Ozariyoga teng keladigani topilmadi; shu bois ular shoh huzurida xizmat qildilar. Shoh ulardan so'ragan barcha hikmat va fahm masalalarida u ularni butun saltanatidagi barcha sehrgarlar va munajjimlardan o'n baravar afzal deb topdi. Doniyor 1:17–20.

Payg'ambarlikni talqin qilishning asosiy qoidasidan biri shuki, haqiqat ikki kishining guvohligi asosida mustahkamlanadi; bu tamoyilga ishonch bildirmaydiganlar esa o'zlarini muvaffaqiyatsizlikka mahkum qiladilar. Muhrlash davridagi sinov jarayonining bir unsuri, Doniyor va Yuhanno tomonidan o'n birinchi bob hamda o'n birinchi oyatda tasvirlangan ichki va tashqi tarixlar o'rtasidagi bog'liqlikni anglashni o'z ichiga oladi.

“Vahiy muhrlangan kitobdir, ammo u ayni paytda ochilgan kitob hamdir. U bu yer tarixining so'nggi kunlarida yuz berishi kerak bo'lgan ajoyib voqealarni qayd etadi. Bu kitobning ta'limotlari aniqdir, sirli va tushunarsiz emas. Unda Doniyorda bo'lgani kabi o'sha bir xil bashorat yo'nalishi davom ettiriladi. Xudo ba'zi bashoratlarni takrorlagan, shu orqali ularga muhim ahamiyat berilishi lozimligini ko'rsatgan. Rabbiiy katta ahamiyatga ega bo'lmagan narsalarni takrorlamaydi.” Manuscript Releases, 9-jild, 8.

Doniyor va Vahiy kitoblari ikki guvohni ifodalaydi, hamda bir yuz qirq to'rt ming ham Vahiyni o'n birinchi bobida ikki guvoh sifatida ifodalangan. Bobning o'n birinchi oyatida Ilyos va Muso bilan ifodalangan ikki guvoh, qaynayotgan yog' ichidagi Yuhanno va sherlar inidagi Doniyor orqali timsollanganidek, tiriltiriladi. Bir yuz qirq to'rt ming Doniyor va Yuhanno orqali, shuningdek Ilyos va Muso orqali ham ifodalanadi. Bir yuz qirq to'rt mingni yuzaga keltiradigan sinov jarayonida muvaffaqiyat qozonish uchun talaba shuni tushunishi kerakki, haqiqat ikki guvoh asosida tasdiqlanadi, Doniyor va Vahiy kitoblari ikki guvohni ifodalaydi, hamda bir yuz qirq to'rt ming Ilyos va Muso, shuningdek Doniyor va Yuhanno sifatida timsollangan.

Bu haqiqatlar Daniel va Vahiy kitoblarida “o'n bir, o'n bir” orqali ifodalangan ichki va tashqi tarix bilan bog'liq bashoratli haqiqatlarning faqat qisqacha bir namunasi, xolos. Palmoniy sifatida Masih bu ikki parchani o'zaro muvofiqlashtirishda yo'l ko'rsatdi; shuningdek, o'n bir ustiga o'n bir yigirma ikki bo'lishini, bu esa o'z navbatida ikki yuz yigirmaning ushriga, ya'ni o'ndan biriga teng ekanini ko'rsatdi; ikki yuz yigirma esa ilohiyat bilan insoniyatning birikmasining ramzidir. Palmoniy ikkitadan ortiq guvohlar asosida “ikki yuz yigirma” ilohiyat bilan insoniyatning birikmasini anglatishini belgilab berdi; bu esa, o'z navbatida, Masihning qulagan tanani O'z zimmasiga olganida yuz bergan mujassamlanishining ta'rifidir. Shunday qilish bilan U insoniyat oldiga shunday bir namuna qo'ydi: agar ular Xushxabarning talablariga javob berishga tayyor bo'lsalar, Masih O'z ilohiyatini bizning insoniyatimiz bilan birlashtirishga tayyordir. Demak,

ilohiyat va insoniyat ikki guvohdir.

Sinov muddati yopilishidan sal avval ochilgan “Iso Masihning Vahiyi” Isoga Xudoning “Kalomi” ekani ham kiradi.

Avvalda Kalom bor edi, Kalom Xudo bilan edi, va Kalom Xudo edi. U avvalda Xudo bilan edi. Hamma narsa U orqali yaratilgan; va yaratilgan narsalardan birortasi ham Usiz yaratilmagan. Unda hayot bor edi; va hayot insonlarning nuri edi. Va nur zulmatda porlaydi; ammo zulmat uni qamrab olmadi. Yuhanno 1:1–5.

Muqaddas Kitob Xudoning “Kalomi”dir; u, xuddi Masih ilohiylik bilan insoniyatning birlashuvini ifoda etgani kabi, shuni ifoda etadi. Muqaddas Kitob Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida tilga olingan Eski va Yangi Ahdning ikki guvohini ifoda etadi; ular ayni paytda Muso va Ilyosdir.

Ikki guvoh haqida payg‘ambar yana shunday deydi: “Bular yerning Xudosi huzurida turgan ikki zaytun daraxti va ikki shamdonadir.” Zaburchi shunday degan edi: “Sening kaloming oyog‘im uchun chiroqdir va yo‘lim uchun nurdir.” Vahiy 11:4; Zabur 119:105. Ikki guvoh Eski va Yangi Ahd Muqaddas Bitiklarini ifodalaydi. Buyuk kurash, 267.

Ikki guvoh — bu ikki zaytun daraxti, ikki shamdon hamda Eski va Yangi Ahddir; bular ushbu paragrafda “Sening kaloming” deb ifodalangan. Imtiyozli sinov muddati yopilishidan sal avval Yahudo qabilasining Sheri tomonidan muhrdan ochiladigan “Iso Masihning Vahiyi” — bir yuz qirq to‘rt minglikdan biri bo‘lishga da‘vogar bo‘lganlarni sinovdan o‘tkazadigan “bilimning yakuniy ortishi”dir. “Bilimning yakuniy ortishi” o‘n bokira haqidagi masaldagi Yarim Tun Nidosi xabaridir.

“Shunda men unga javob berib, dedim: Shamdonning o‘ng tomonidagi va uning chap tomonidagi bu ikki zaytun daraxti nima? Men yana javob berib, unga dedim: O‘zlaridan oltin moyni ikki oltin quvur orqali oqizib turuvchi bu ikki zaytun novdasi nima? U menga javob berib, dedi: Bular nima ekanini bilmaysanmi? Men esa dedim: Yo‘q, janobim. Shunda u dedi: Bular butun yerning Egasi huzurida turuvchi ikki moylangan zotdir. Zakariyo 4:11–14. Bular o‘zlarini tirik Xudoning xabarchilarining qalbilarini ifodalovchi oltin kosalariga bo‘shatadilar; o‘sha xabarchilar Rabbiyning Kalomini xalqqa ogohlantirishlar va iltijolar bilan yetkazadilar. Kalomning o‘zi butun yerning Egasi huzurida turuvchi ikki zaytun daraxtidan oqizib chiqariladigan oltin moy kabi bo‘lishi kerak. Bu Muqaddas Ruh va olov bilan cho‘qintirishdir. Bu imonsizlarning qalbini ishontirish uchun ochadi. Qalb ehtiyojlari faqat Xudoning Muqaddas Ruhi faoliyati orqali qondirilishi mumkin. Inson o‘zidan-o‘zi yurakning sog‘inchlarini qondirish va uning intilishlarini bajo keltirish uchun hech narsa qila olmaydi.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 4-jild, 1180.

Xudoning Kalomi ham Muqaddas Kitob, ham Masihdir, va Muqaddas Kitob bilan Masih, xuddi bir yuz qirq to‘rt ming kabi, ikki guvohni ifodalaydi. O‘z navbatida, bu ikki guvoh ilohiyat bilan insoniyatning uyg‘unlashuvini ifodalaydi. Ular, shuningdek, ichki va tashqi bashoratli tarixlarni ham ifodalaydi. Guvohlar sifatida ular ilohiyatning insoniyat bilan birlashgani gunoh qilmasligiga dalil taqdim etdilar. Ular, shuningdek, ilohiyat bilan insoniyat o‘rtasidagi bog‘liqlikni ham ifodalaydi. Xoh narvon, xoh vosita, xoh quvurlar, xoh farishtalar yoki Xudo bilan inson o‘rtasidagi

aloqa bog‘lanishining boshqa timsollaridan qaysi biri bo‘lmasin, insonga yetkaziladigan xabar har doim hayot yoki o‘limdir.

“Butun yerning Rabbisi huzurida turgan moylangan zotlar, bir zamonlar himoya qiluvchi karub sifatida Shaytonga berilgan maqomga egadirlar. O‘z taxtini o‘rab turgan muqaddas mavjudotlar orqali Rabbiiy yer aholisiga nisbatan uzluksiz aloqani saqlab turadi. Oltin moy Xudo imonlilarning chiroqlarini lipillab o‘chib qolmasligi uchun ta‘minlab turadigan inoyatni ifodalaydi. Agar bu muqaddas moy samodan Xudoning Ruhi xabarlarini orqali quyilmaganida edi, yovuzlik kuchlari insonlar ustidan to‘la nazoratga ega bo‘lur edi.

“Xudo bizga yuboradigan xabarlarni qabul qilmaganimizda, U behurmat qilinadi. Shu tariqa U zulmatdagilarga yetkazilishi uchun jonlarimizga quyishni istagan oltin moyni rad etamiz. ‘Mana, kuyov kelmoqda; uni kutib olishga chiqinglar’, degan chaqiriq yangraganda, muqaddas moyni qabul qilmaganlar, qalblarida Masihning inoyatini asramaganlar, nodon qizlar kabi, Rabbilarini kutib olishga tayyor emasliklarini ko‘radilar. Ular o‘zlarida o‘sha moyni qo‘lga kiritish qudratiga ega emaslar, va ularning hayoti barbod bo‘ladi. Ammo agar Xudoning Muqaddas Ruhi so‘ralsa, agar Muso qilganidek: ‘Menga ulug‘vorligingni ko‘rsat’, deb yolvorsak, Xudoning sevgisi qalblarimizga to‘kib solinadi. Oltin quvurlar orqali oltin moy bizga yetkaziladi. ‘Kuch bilan emas, qudrat bilan emas, balki Mening Ruhim ila bo‘lur, deydi Sarvari Olam.’ Solihlik Quyoshining yorqin nurlarini qabul qilish orqali Xudoning farzandlari dunyoda chiroqlar kabi porlaydilar.” Review and Herald, July 20, 1897.

Muqaddas Ruhning to‘kilishi Doniyor va Vahiy 11:11 bilan belgilangan ichki va tashqi tarixlar davomida sodir bo‘ladi. Doniyor kitobining o‘n birinchi bobidagi o‘n bir va o‘n ikkinchi oyatlarda ifodalangan, aniqlanishi lozim bo‘lgan “kamida” to‘rtta bashoratli timsol mavjud. Shuningdek, o‘n uchinchi oyatdan o‘n beshinchi oyatgacha bo‘lgan qismda aniqlanishi lozim bo‘lgan to‘rtta, hamda o‘n oltinchi oyatda yana to‘rtta timsol bor. Biz ayni shu tarixda yashamoqdamiz; shu bois, bashorat talabalari sifatida, o‘n birinchi bobning o‘n birinchi oyatidan o‘n oltinchi oyatigacha bo‘lgan oyatlardagi ramziy timsollar kimlar ekanini aniqlab olishimiz lozim, chunki ular ayni bobdagi qirqinchi oyatning yashirin tarixini qamrab oluvchi bashorat chizig‘ini ifodalaydi.

Shuningdek, 1989-yildan buyon muhrdan ochilib kelayotgan qirqinchi oyat tarixida ifodalangan shaxslarni aniqlash ham dolzarb ko‘rinadi.

Va u dedi: Yo‘lingdan bor, ey Doniyor, chunki bu so‘zlar oxirzamon vaqtigacha yopiq va muhrlangan turadi. Ko‘plar poklanadi, oqartiriladi va sinaladi; ammo fosiqlar fosiqlik qilishda davom etadilar; fosiqlardan hech biri anglamaydi, lekin donolar anglaydilar. Doniyor 12:9, 10.

Qirqinchi oyat oxirzamon davrida, 1798-yilda, Fransiyaning Napoleoni papani asirlikka olib ketishi bilan boshlanadi. Napoleonning bu ishni oqlashi 1797-yilda buzilgan Tolentino shartnomasiga asoslangan edi. Napoleon bilan papaning jangi bundan avval Doniyor kitobining o‘n birinchi bobi oltinchi va yettinchi oyatlarining amalga oshgan tarixida timsol qilingan edi. Oltinchi va yettinchi oyatlarning amalga oshishida nikoh shartnomasining buzilishi hamda janub shohining shimol shohini mag‘lub etishi 1798-yil tarixida takrorlandi; shu tariqa ular Xudoning Kalomidagi oltinchi va yettinchi oyatlardagi bashoratni, shuningdek, shu oyatlarning Misrning ikkinchi shohi Ptolemey Filadelf va Suriyaning uchinchi shohi Antiox Feos o‘rtasidagi urushning

boshlanishida amalga oshganini ifodalaydi. Ptolemey janub shohini, Antiox esa shimol shohini ifodalar edi.

Oyatlardagi bashoratning o'zi hamda o'sha bashoratning Ptolemey va Antiox tarixidagi amalga oshishi birga ko'rib chiqilganda — bu esa, o'z navbatida, 1798-yildagi Napoleon va papaning tarixini timsollagan holda — uchta chiziqni taqdim etadi; bu uchala chiziq o'n birinchi va o'n ikkinchi oyatlarda Putin va Zelenskiy tarixini timsollaydi. Shunday ekan, agar 1798-yildagi oxirzamon Napoleon va papaning tarixini ifodalaydi, degan tushuncha shu yerda to'xtab qolsa, u to'liq bo'lmaydi. Biz oltinchi va yettinchi oyatlar Napoleon va papa haqida nimani bashorat qilganini, shuningdek, Ptolemey va Antiox tarixining o'sha davr haqida nimani o'rgatishini ham tushunishimiz kerak. Ana shu haqiqat yo'nalishlarini anglaganimizda, o'sha avvalgi tarixiy amalga oshishlar qirqinchi oyatning boshlanish tarixini ko'rsatayotganini tushunishimiz mumkin bo'ladi; va shu orqali ular, Napoleon va Ptolemey orqali timsollangan Putin — oltinchi va yettinchi oyatlarda bashorat qilingan Putin — o'n birinchi va o'n ikkinchi oyatlarni amalga oshirgan paytda, qirqinchi oyatning yakunini ham ko'rsatmoqda.

Yuhanno ularni qanday aniqlagan bo'lsa, ajdarho bilan mahluq o'rtasidagi bashoratli munosabatga oid, yoki Doniyor ularni “kundalik” va “vayron qiluvchi jirkanchlik” sifatida qanday tasvirlagan bo'lsa, shunga doir muhim bir kuzatuv shundan iboratki, ular bashorat nuqtayi nazaridan juda o'xshashdir. Yuhanno buni shunday bayon qiladi.

Va ular maxluqqa hokimiyat bergan ajdahoga sajda qildilar; va ular maxluqqa sajda qilib, shunday dedilar: “Maxluqqa kim o'xshay oladi? Kim u bilan urush qila oladi?” Vahiy 13:4.

Ajdahoga sajda qilish maxluqqa sajda qilishdir, chunki ikkalasi ham butparastlik dinini ifodalaydi. Yuhanno singari, Doniyor ham Doniyor kitobining sakkizinchi bobida, to'qqizinchi oyatdan o'n ikkinchi oyatgacha bo'lgan joyda “kichik shox”dan ham butparast Rimni, ham papalik Rimini ifodalash uchun foydalanadi, garchi u bu ikkalasini aniq farqlasa-da: butparast Rimning kichik shoxini erkak jinsida, papalik Rimining kichik shoxini esa ayol jinsida ko'rsatadi. Yettinchi bobda Doniyor butparast Rimni undan oldingi shohliklardan “boshqacha” deb belgilaydi, va Doniyor yana papalik Rimi ham “boshqacha” bo'lganini ko'rsatadi. Rim, xoh butparast bo'lsin, xoh papalik bo'lsin, boshqachadir. Butparast Rimni ifodalovchi Rimning erkak timsoli Axab va Hirod orqali tasdiqlanadi. Ularning har ikkalasi ham papalikning timsollariga uylangan edi. Ayol — cherkov boshqaruvi, erkak esa davlat boshqaruvidir; shu bois, bashorat darajasida Xudoning Kalomi erkak va ayolning bir tan bo'lishi haqida so'zlaganida, bu butparast Rim bilan papalik Rimi bashorat ma'nosida juda o'xshash ekanini tasdiqlaydi, chunki ular bir tanadir.

1798-yilda Fransiyaning papalik bilan bo'lgan munosabati, o'nta shoh Rimni olovda kuydirib, uning etini yeb qo'yadigan paytda, Qo'shma Shtatlarning papalik bilan bo'ladigan munosabatiga timsol bo'ladi.

“Va sen maxluq ustida ko'rgan o'nta shox — ular fohishadan nafratlanib, uni huvillab qolgan va yalang'och holga keltiradilar, uning go'shtini yeb, uni olovda kuydiradilar.” Vahiy 17:16.

538-yilda Fransiyaning papalikni hokimiyatga keltirishdagi papalik bilan bo'lgan munosabati, yaqinda joriy etilajak yakshanba qonuni paytida Qo'shma Shtatlarning papalikning o'limli yarasini tuzatishdagi ishini timsollaydi.

Va men yerdan chiqib kelayotgan boshqa bir hayvonni ko'rdim; uning qo'zichoqnikiga o'xshash ikki shoxi bor edi, va u ajdaho kabi so'zlar edi. U uning huzurida birinchi hayvonning butun hokimiyatini ijro etadi va yerni hamda unda yashovchilarni o'limli jarohati sog'aygan birinchi hayvonga sajda qildirtiradi. U buyuk mo'jizalar ko'rsatadi, hatto odamlar ko'z o'ngida osmondan yerga olov tushiradi. Va hayvon huzurida ko'rsatishga qudrati bo'lgan o'sha mo'jizalar orqali yer yuzida yashovchilarni aldaydi; va yer yuzida yashovchilarga qilichdan jaratlangan, ammo tirik qolgan hayvon uchun bir timsol yasashlarini aytadi. Vahiy 13:11–14.

Qirqinchi oyatning amalga oshishida 1798-yildagi “oxirzamon” shimolning ruhiy shohi janubning ruhiy shohi tomonidan chetlatilganini aniqlab beradi. O'sha bashoratli tarix papalik hukmronligining bir ming ikki yuz oltmish yillik davrining yakunlovchi tarixidir, shu bois o'sha bashoratli tarixning boshlanishidagi bashoratli xususiyatlar uning yakunida ham namoyon bo'ladi. 538-yilda Muqaddas Kitob bashoratining to'rtinchi shohligi Muqaddas Kitob bashoratining beshinchi shohligiga o'rin bo'shatdi, 1798-yilda esa Muqaddas Kitob bashoratining beshinchi shohligi Muqaddas Kitob bashoratining oltinchi shohligiga o'rin bo'shatdi.

538, shuningdek, miloddan avvalgi 723-yilda Ossuriya Efrayimni asirlikka olib ketganida boshlangan, Isroilning shimoliy shohligiga qarshi Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi “yetti vaqt” la'natining o'rta yo'l belgisi hamdir. Shu sababli, 1798 nafaqat 538-yilning, balki miloddan avvalgi 723-yilning ham bashoratli xususiyatlariga egadir. Miloddan avvalgi 723-yilda Isroilning o'n qabilasi Ossuriya tomonidan qulatilayotgan edi, va oradan bir ming ikki yuz oltmish yil o'tgach, 538-yilda butparast Rim papalik Rim tomonidan qulatilayotgan edi; u esa, o'z navbatida, “yetti vaqt”ning yakunida 1798-yilda Fransiya tomonidan qulatildi.

1798-yilda Fransiya janub shohi sifatida papalikni taxtdan tushirdi. 538-yilda esa Fransiya, butparast Rimning o'n shohlikka parchalanishining bosh ramzi sifatida, papalikni taxtga o'tqazdi. Yakshanba qonuni vaqtida Qo'shma Shtatlar 538-yildagi Fransiyaning rolini takrorlaydi, va o'nta shoh papalikni olov bilan kuydirib, uning etini yeganlarida, Qo'shma Shtatlar 1798-yildagi Fransiyaning rolini takrorlaydi.

Isroilning shimoliy va janubiy shohliklariga qarshi chiqarilgan “yetti vaqt” hukmi shimoldan chiqqan shohliklar orqali amalga oshirildi.

Isroil tarqalib ketgan qo'ydir; sherlar uni haydab yubordi: avval Ossuriya shohi uni yutib yubordi; oxirida esa Bobil shohi Navuxodonosor uning suyaklarini sindirdi. Yeremiyo 50:17.

Ossuriya shimoldan chiqib kelib, miloddan avvalgi 723-yilda o'n qabilani zabt etdi, Bobil esa Yahudoni miloddan avvalgi 677-yilda asirlikka oldi. Isroil Yahudoga nisbatan shimoliy shohlik bo'lgan bo'lsa-da, baribir har ikkala shohlik ham shimoldan kelgan dushmanlar tomonidan zabt etildi; shu tariqa, ularni asirlikka olib ketgan dushmanga nisbatan Isroil ham, Yahudo ham janubiy shohliklarga aylandi. Miloddan avvalgi 723-yil shimol podshosining janubiy o'n bo'lakli shohlikni zabt etishini ifodalaydi. 538 yil butparastlikdan papalikka o'tishni, shuningdek shimoliy

shohlikning o‘n bo‘lakli shohlikni zabt etishini ifodalaydi. 1798 yil esa o‘n bo‘lakli shohlikni ifodalovchi janub podshosi tomonidan shimol podshosining mag‘lub etilishini ifodalaydi.

Va o‘sha soatning o‘zida katta zilzila yuz berdi; shaharning o‘ndan bir qismi qulab tushdi, va zilzila oqibatida yetti ming kishi halok bo‘ldi; qolganlari esa qo‘rqib, osmon Xudosiga ulug‘vorlik berdilar. Vahiy 11:13.

538-yil bilan bog‘liq o‘tish davri, ya‘ni Rimning butparastlikdan papachilikka o‘zgargan vaqti, Doniyor kitobining sakkizinchi bobida erkak jinsidan ayol jinsiga o‘tishni ham anglatadi; bu esa ramziy ma‘noda davlat boshqaruvidan cherkov boshqaruviga o‘tishdir. “Yetti vaqt” haqidagi bashorat birinchi harf uchun “haqiqat”ning muhrini o‘zida mujassam etadi (miloddan avvalgi 723-yil) va ibroniy alifbosining yigirma ikkinchi hamda oxirgi harfini (1798-yil) tasvirlaydi, o‘n uchinchi va o‘rta harf esa isyonni ifodalaydi (538-yil). Doniyor “xarobalikning gunohi” iborasi bilan ramziy tarzda ifodalangan “gunoh” cherkov bilan davlatning birlashuvi bo‘lib, bunda munosabat ustidan nazorat cherkov qo‘lida bo‘lganini ko‘rsatadi. O‘sha “gunoh” 538-yilni ifodalaydi; bu esa Isroilning shimoldagi o‘n qabilasiga qarshi qaratilgan “yetti vaqt” davridagi uchta asosiy belgilarning o‘rtasi va majoziy ma‘noda o‘n uchinchi harfidir.

1798-yilda, Doniyor kitobining o‘n birinchi bob qirqinchi oyatida bayon etilgan “oxirzamon”da, janub podshohi bo‘lgan ateistik Fransiya shimol podshohi bo‘lgan papalikka halokatli jarohat yetkazdi. 1989-yilda papalik o‘sha paytda Sovet Ittifoqiga aylangan janubning ateistik podshohiga qarshi javob zarbasini berdi. Bu javob zarbasi Qo‘shma Shtatlar bilan Vatikan o‘rtasidagi maxfiy ittifoqni ham o‘z ichiga olgan edi. 1989-yilda Sovet Ittifoqining supurib tashlanishi qirqinchi oyatning yozma bashoratli xabarini yakunlaydi, undan keyingi oyat esa — qirq birinchi oyat — Qo‘shma Shtatlardagi yakshanba qonunini ifodalaydi. Shunday qilib, 1989-yilda Sovet Ittifoqi qulaganidan keyin, keyingi oyatda bayon etilgan yakshanba qonunigacha, biz qirqinchi oyatning yashirin tarixida yashab kelmoqdamiz.

Qirqinchi oyat 1798-yilda janub shohini va shimol shohini, so‘ngra 1989-yilda janub shohi va shimol shohini, shuningdek jang aravalari, kemalar va otlilar bilan ifodalangan uchinchi qudratni aniqlash bilan boshlanadi.

Oxirzamon vaqtida janub podshohi unga qarshi turtki beradi; shimol podshohi esa aravalari, otlilar va ko‘p kemalar bilan unga qarshi bo‘rondek bostirib keladi; u mamlakatlarga kirib, toshib o‘tadi va oshib ketadi. Doniyor 11:40.

“Oxirzamon”da, 1798 yilda, Napoleonning haqiqiy bir generali Vatikanga kirib, papani haqiqatan ham qo‘lga oldi va uni qamab qo‘ydi. 1989 yilda esa 1798 yil uchun qasos amalga oshdi. 1798 va 1989 yillar oralig‘idagi tarixda yuz bergan, qayd etilishi muhim bo‘lgan bashoratli o‘tishlar mavjud edi. 1798 yil davridagi janub shohi bo‘lgan ateistik Fransiya janubning birinchi ma‘naviy shohi edi, Putinning Rossiyasi esa uning oxirgisi bo‘lishi taqdir qilingan. Fransiya Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida ko‘rsatilgan bo‘lib, Sister White tomonidan u bevosita ateistik Fransiya sifatida aynan shu tarzda belgilangan. O‘n birinchi bobda Fransiyaning aniqlab beradigan ikki ramzdan biri Misrdir; Sister White esa Misrni ateizmning ramzi deb belgilaydi. Bu bobda tubsiz chuqurlikdan chiqadigan mahluq o‘sha davrda tarixga kirib kelgan ateizm edi.

Ateizm tarix sahnasiga 1798-yil davridan boshlab Fransiya orqali kirib keladi va 1989-yilga kelib ateizmning ruhiy shohi Sovet Ittifoqiga aylanadi. Papa Ioann Pavel II bilan Ronald Reygan o'rtasidagi maxfiy ittifoqning amalga oshishi natijasida 1989-yilda Sovet Ittifoqining supurib tashlanishi Doniyor kitobining o'n birinchi bobidagi o'ninchi oyatda timsol orqali ko'rsatilgan edi; o'ninchi oyatning ikkinchi guvohligi esa Ishayo kitobining Isroilning shimoliy va janubiy shohliklariga qarshi yigirma besh yuz yigirma yillik ikki la'nat haqidagi, yettinchi bobdan o'n birinchi bobgacha bayon etilgan parchalarida topiladi.

Shunday qilib, 1989 yil oxirgi kunlarning bashoratli jumboqlarini hal etish uchun tayanch nuqtaga aylanadi. Qirqinchi oyat aynan o'sha paytda muhrdan yechildi. Endi qirqinchi oyat 1798 yilda boshlanib, qirq birinchi oyatdagi yakshanba qonuni bilan yakun topishi anglashilishi mumkin.

Yakshanba qonuni qabul qilinganda, Amerika Qo'shma Shtatlari ajdaho kabi so'zlaydi va Muqaddas Kitob bashoratidagi oltinchi shohlik sifatidagi hukmronligini yakunlaydi. U o'z hukmronlik davrini 1798 yilda, beshinchi shohlik o'limli yara olgan paytda boshlagan edi. 1798 yilda Amerika Qo'shma Shtatlari Chet elliklar va Fitna to'g'risidagi qonunlarni qabul qildi; shu tariqa, o'zining eng boshidayoq oltinchi shohlikning yakunini timsolladi. Demak, qirqinchi oyat Muqaddas Kitob bashoratidagi oltinchi shohlik sifatidagi Amerika Qo'shma Shtatlari tarixidir.

1798 ibroniy alifbosining birinchi harfidir, yakshanba qonuni esa ibroniy alifbosining yigirma ikkinchi va oxirgi harfidir, 1989 esa o'rtadagi yo'l belgisi bo'lib, o'n uch soni va ibroniy alifbosining o'n uchinchi harfi bilan ramziy ifodalangan isyonni anglatadi. 1989 Muqaddas Kitob bashoratidagi masihga qarshi kuch bilan Reyganning maxfiy ittifoqi isyonini ifodalaydi. 1989 Konstitutsiyaga qarshi tobora kuchayib borayotgan isyon davrida hukmronlik qiladigan oxirgi sakkiz prezidentning birinchisini boshlab beradi. 1989 Yettinchi kun adventistlari orasida ikki toifa sajda qiluvchilarni yuzaga keltirish uchun mo'ljallangan sinov jarayonini boshladi. Sodiqlar ozchilikdir, sodiq bo'lmaganlar esa ko'pchilikdir. 1989 qirqinchi oyatning markaziy yo'l belgisini ifodalaydi va u o'n uchinchi harf bilan ramziy ifodalangan isyonni anglatadi. Qirqinchi oyat "haqiqat"ning imzosini o'zida mujassam etadi.

Qirqinchi oyatda shimol va janub shohlari bor bo'lib, ular oyat oxiridagi tarixda boshqachadir. Unda, shuningdek, Qo'shma Shtatlar ham bor bo'lib, Yuhannoga ko'ra, u ajdaho va mahluq bilan birga ishlab, dunyoni Armageddonga yetaklaydigan soxta payg'ambardir. Qirqinchi oyatdagi janub shohi — ajdaho, shimol shohi — mahluqdir; aravalar, kemalar va otliqlar esa soxta payg'ambardir. Qirqinchi oyatning 1989-yildagi amalga oshishi o'n birinchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha bo'lgan oyatlarni tushunish uchun muhim bashoratli xususiyatga aylanadi. Agar siz 1989-yil masalasida to'g'ri bo'lmasangiz, bugun biz ichida turgan tarix haqida mantiqan to'g'ri bo'la olmaysiz.

1989-yildan yakshanba qonunigacha bo'lgan davrda papalik uchun olib borilgan uchta vakillik urushi o'ndan o'n beshinchi oyatlargacha tasvirlangan. Bu oyatlar bitta uzluksiz tarix sifatida ko'rib chiqilishi lozim, chunki o'ndan o'n beshinchi oyatlargacha bo'lgan tarixiy bajo keltirilishda tasvirlangan uchala jangda ham ayni o'sha "Antiochus Magnus" uchraydi.

Uchala jangning barchasi bitta bashoratli chiziqdir, chunki Antioxus Magnus uchala jangning har birida ham qatnashgan edi. O'ninchi oyat va Ishayo 8:8 qirqinchi oyatning 1989 yildagi bajo bo'lishiga ikkita guvohlik beradi. Qirqinchi oyat o'ninchi oyat va Ishayo 8:8 dagi murojaat nuqtasidir. "Aravalar, kemalar va otliqlar" Vahiy kitobining o'n uchinchi bobidagi yer hayvonining ikki shoxini ifodalaydi. Oxirda, Amerika Qo'shma Shtatlari "ajdahodek so'zlaganida", bu ikki shox endi Respublikachilik va Protestantizm bo'lmaydi. O'sha paytda protestant deb ataluvchilar katoliklik bilan birlashadilar, va Konstitutsiyaviy Respublika diktaturaga aylantiriladi. O'sha davrda yer hayvonining ikki shoxi iqtisodiy va harbiy qudrat bo'ladi. Vahiy kitobining o'n uchinchi bobida Amerika Qo'shma Shtatlari dunyoni olish va sotish uchun, shuningdek o'lim tahdidi ostida hayvonning tamg'asini qabul qilishga majbur qiladi. Bu ikki shox Doniyordagi "kemalar" — iqtisodiy qudratni, hamda uning "otliqlari va aravalari" — harbiy qudratni ifodalaydi.

1989 yil shuni belgilaydiki, o'n birinchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha bo'lgan oyatlarda Rafiya va Paniyum janglarining tarixiy bajo bo'lishini qo'llashda, 1989 yilni va Sovet Ittifoqining qulashini tushunish uchun qo'llanilgan ayni o'sha bashoratli metodologiyadan foydalanilishi kerak, chunki o'ninchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha bo'lgan uchala jangda ham Antiox Magnus ifodalangan edi. Antiox jang aravalari, kemalar va otliqlar qudratini ifodalaydi; bu esa 1989 yilda sakkiz prezidentning birinchisi bo'lgan Ronald Reygan edi, ulardan oxirgisi oltinchisi ham bo'lib, hozir yettitadan bo'lgan sakkizinchisidir.

Ishayo yigirma uchinchi bobga ko'ra, papalik hokimiyati (yer yuzining shohlari bilan zino qiladigan fohisha) Muqaddas Kitob bashoratining oltinchi shohligi sifatida Qo'shma Shtatlar hukmronligi davrida yashirin bo'lar edi. 1989-yilda, Buyuk Antiox tomonidan timsollangan Qo'shma Shtatlar 1798-yilda unga o'limli yara yetkazgan ateizm mahluqiga qarshi urushida papalikning vakil qudrati edi.

O'ninchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha bo'lgan uchta jang shimol podshohi bilan janub podshohi o'rtasidagi urushni ifodalaydi; shimol podshohi Tirning yashirin fohishasi sifatida o'z qudratini tiklash va ateizm podshohi — janub podshohini mag'lub etish sari harakat qilar ekan, vositachi kuchlardan foydalanadi. O'ninchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha bo'lgan uch jangning tarixiy bajo kelishlari bizga shuni o'rgatadiki, birinchi va oxirgi janglarda Antioxus Magnus g'alaba qozongan, ammo o'rtadagi jangda u mag'lub bo'lgan. Papa Ioann Pavel II bilan birga bo'lgan 1989 yilgi Ronald Reagan yillarining va Sovet Ittifoqining qulashining bashoratli xususiyatlari uch jangning oxirgisida o'z muqobiliga ega bo'ladi, chunki bu oyatlar sinov muddati yopilishidan sal oldin muhrdan ochiladigan qismdir. Qirqinchi oyat 1798 yilda, so'ng yana 1989 yilda muhrdan ochilganidek, oxirida ham, 2023 yil iyulidan boshlab, bu oyat muhrdan ochildi.

Iso Masihning Vahiyi sinov muddati yopilishidan sal oldin muhrsizlanadi va u Isoning birinchi va oxirgi ekani haqidagi eng ustun haqiqatni o'z ichiga oladi; shu bois U har doim oxirni boshlanish orqali tasvirlaydi. Adventizm uchun sinov muddati yakshanba qonunida yopiladi va sinov muddati yopilishidan sal oldin Iso Masihning Vahiyi muhrsizlanadi. Yakshanba qonunining yopiq eshigida yakun topadigan xabar Millerchilar tarixida 1844-yil 22-oktabrning yopiq eshigiga olib borgan Yarim tun nidosi xabaridir. Qirqinchi oyatning boshidagi 1798-yildagi muhrsizlanish, bu ayni

paytda Muqaddas Kitob bashoratidagi oltinchi shohlik sifatida Amerika Qo'shma Shtatlarining boshlanishi hamdir, qirqinchi oyatning o'rtasidagi 1989-yildagi muhrsizlanishni va Amerika Qo'shma Shtatlarining bosqichma-bosqich yakun topishining boshlanishini oldindan ifodalagan edi. 1989-yilni oldindan ifodalagan 1798-yildagi muhrsizlanish 2023-yilda Yarim tun nidosi xabarining muhrsizlanishiga oid ikki guvohni ifodalaydi. 1798, 1989 va 2023 degan uchta belgisiga ega bo'lgan bu chiziq o'nta bokiraning poklanishiga oid ichki ishni va Muqaddas Kitob bashoratidagi oltinchi shohlikning tashqi chizig'ini aniqlab beradi.

O'n birinchi oyatda bayon etilgan jang — Ptolemey tomonidan Antiox mag'lub etilgan Rafiya jangida amalga oshgan bu voqea — papalikning vakil qudratining mag'lubiyatini ifodalaydi; hozirgi ushbu jangda esa bu qudrat Ukrainadagi natsistlar bo'lib, ular YI va NATOni tashkil etuvchi G'arbiy Yevropadagi globalist davlatlar bilan ittifoqdadir hamda Birlashgan Millatlar Tashkilotining siyosiy va iqtisodiy globalistlari bilan hamohang harakat qilmoqda. Agar Antiox Buyuk uchala jangda ham qatnashgan bo'lsa va janub shohiga qarshi papalikning vakil qudratini ifodalasa, unda u qanday qilib 1989 yilda Qo'shma Shtatlar, so'ng Rafiya jangi orqali timsollangan ukrainlar, keyin esa Panium jangida yana Qo'shma Shtatlar bo'lishi mumkin? O'ninchi oyat o'n birinchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha bo'lgan oyatlarning kalitidir, chunki uning 1989 yildagi amalga oshishi uch vakillik urushining birinchisiga xos bo'lgan bashoratli xususiyatlarning bir namunasini taqdim etadi. Antioxni papalikning vakil qudrati deb belgilash, biroq Qo'shma Shtatlarni uchala jangning har biriga tatbiq etmaslik uchun bashoratga oid qanday asos mavjud?

Rafiya jangi orqali oldindan timsollashtirilgan Ukraina urushi tarixida Qo'shma Shtatlar Ukrainaning natsistlaridan o'zining vositachi qudrati sifatida foydalandi; ayni shu tarixning o'zida ular papalikka xos bir tasvirni shakllantirmoqdalar — u esa o'zining nopok ishlarini bajarish uchun har doim va faqat vositachi kuchlardan foydalanadigan qudratdir.

O'ninchi oyatdan o'n beshinchi oyatgacha bo'lgan oyatlardagi vositachi qudratlar haqidagi savolga javob berish, Antioxning timsol sifatidagi xususiyatlarini bashorat nuqtai nazaridan o'rganishni talab qiladi. Diadoxlar urushlari miloddan avvalgi 323–281 yillar oralig'ida Diadoxlar (“vorislar” ma'nosini anglatadigan yunoncha so'z) — Iskandar Zulqarnaynning sarkardalari va vorislari — o'rtasida bo'lib o'tgan bir qator mojarolar edi; ular miloddan avvalgi 323 yilda uning vafotidan keyin ulkan imperiyasi ustidan nazorat uchun kurashdilar. Birinchi Antiox Salavkiylar imperiyasiga asos solgan, Iskandarning Diadoxlaridan (vorislaridan) biri bo'lgan Selevk I Nikatorning o'g'li Antiox I Soter edi.

Antiox nomi qo'llab-quvvatlash maqsadida bironing o'rnida turuvchi, degan ma'noda tushunilishi mumkin. Antiox Rimning timsolidir, va papalik Rimi masihga qarshi kuch bo'lib, unda Antioxdagiga o'xshash ramziy ma'no mujassamdir. Antiox nom sifatida Salavkiylar imperiyasi asoschisining o'g'lini ifodalagan, va shu ma'noda Antiox otasining o'rnida turdi, u uning vakili sifatida turdi. Oqsochi Uayt ham Shaytonni, ham papani masihga qarshi kuch deb belgilaydi va papaning yer yuzidagi Shaytonning vakili ekanini aytadi. Bu nom Salavkiylar imperiyasida, qisman Antiox I Soter bilan va Antioxiya shahri bilan bog'liqligi tufayli, mashhur sulolaviy nomga aylandi; bu shahar Salavk I ning otasi yoki o'g'li nomi bilan atalgan. Papa Shaytonning vakilidir, va ramziy ma'noda Antiox nomi shimoliy saltanat asoschisining —

poytaxtini Bobilga joylashtirgan o‘z otasining — vakilini ifodalaydi.

Miloddan avvalgi 323-yilda Buyuk Aleksandr vafot etganidan so‘ng, uning imperiyasi diadoxlar (vorislar) o‘rtasida parchalandi. Bobil taqsimotida (miloddan avvalgi 323-yil) Selevk dastlab Aleksandr imperiyasining regenti Perdikka qo‘l ostida getayrlar otliq qo‘shinining qo‘mondoni (nufuzli harbiy lavozim) etib tayinlandi. Miloddan avvalgi 321-yilga kelib, Perdikka vafotidan va diadoxlar o‘rtasidagi keyingi muzokaralardan so‘ng, Triparadis taqsimoti chog‘ida Selevk Bobiloniyaning satrapi (hokimi) etib tayinlandi. Miloddan avvalgi 316-yilda boshqa bir diadox — Antigon I Monofthalm Selevkni Antigonning kuchayib borayotgan qudrati sababli Bobildan qochishga majbur qildi. Selevk Misrda Ptolemey I Soter huzuridan panoh topdi. Miloddan avvalgi 312-yilda Selevk Ptolemey tomonidan berilgan kichik bir qo‘shin bilan Bobilga qaytdi. U Antigonning kuchlarini mag‘lub etdi va Bobilni qayta egalladi; bu esa uning hokimiyat tayanchi barpo etilganini anglatdi. Bu voqea ko‘pincha Salavkiylar imperiyasining asos solinishi deb hisoblanadi, tarixiy hisobda esa miloddan avvalgi 312-yil Salavkiylar erasi boshlanishi sifatida qabul qilinadi.

Seluecus nomi yunon tilidan kelib chiqqan bo‘lib, “yorug‘lik”, “ziyo” yoki “alanga” ma’nolarini bildiruvchi selas (σέλας) o‘zagidan kelib chiqadi. Bu nom porloqlik yoki yoritishni anglatadi; bu esa Selevkiylar imperiyasining asoschisi bo‘lgan va osmonda nur ko‘taruvchisi bo‘lgan otaning timsoli hisoblangan Seleucus I Nicator kabi mashhur bir shaxsga mos keladi.

“Dunyoviy foydalar va izzat-sharaflarni qo‘lga kiritish uchun jamoat yer yuzining ulug‘ kishilarining iltifoti va qo‘llab-quvvatlovini izlashga olib borildi; va shu tariqa Masihni rad etib, u Rim episkopi — Shaytonning vakiliga bo‘ysunishga undaldi.” The Great Controversy, 50.

Antiox Buyuk papa hokimiyatining vakilini ifodalaydi, xuddi papa Shaytonning vakilini ifodalagani kabi. Antioxning ramziyati, ko‘plab papalar bo‘lganidek, turli vakil hokimiyatlarga ham yo‘l qo‘yadi. Reygan 1989 yilning vakili edi, Ukraina 2014 yilda Qo‘shma Shtatlarning vakiliga aylandi va Tramp Paniyum jangidagi vakildir. Reygan birinchi edi, Tramp oxirgidir va Zelenskiy o‘rtadagi isyondir.